

สำนักพิมพ์ปัญญาชน
INTELLECTUALS

แนวทาง
เพื่อการเรียนรู้

การวิจัย เชิงคุณภาพ

สำหรับทำวิทยานิพนธ์-ดุษฎีนิพนธ์
ปริญญาโท-ปริญญาเอก ทุกสาขา

เพื่อศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจ
ที่สามารถทำวิจัยสำเร็จได้ด้วยตัวเอง

ใช้เป็นทางเลือกหนึ่ง ที่จะช่วยเสริมสร้างและทำความเข้าใจ
ในภาพรวมของกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพได้ทั้งระบบ

ดร. พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร

สารบัญ

บทที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ Qualitative Research	13
1.1 คำนำ	14
1.2 ความหมายของการวิจัย (Research)	17
1.3 ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	25
1.4 ความน่าเชื่อถือของงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Trustworthiness)	41
1.5 ลักษณะสำคัญที่ดีของการวิจัยเชิงคุณภาพ	45
1.6 ประโยชน์ของการวิจัย	54
1.7 หลักเกณฑ์ในการกำหนดวิธีการวิจัย	58
1.8 การดำเนินการวิจัย	60
1.9 การกำหนดประเด็นปัญหาของการวิจัย	64
1.10 การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย	71
1.11 แนวทางการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	74
1.12 การตั้งวัตถุประสงค์การวิจัย	77
1.13 ขอบเขตในการวิจัย	79

1.14	การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัย	80
1.15	ประเภทของการสุ่มตัวอย่าง	81
1.16	ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ดี	83
1.17	ข้อเสนอแนะในการวิจัยเชิงคุณภาพ	89
1.18	เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ	93
1.19	ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรมในการวิจัย	95
1.20	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ศึกษาวิจัย (investigation) กับบุคคลผู้ถูกศึกษา (subject) หรือผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย	96
1.21	จรรยาบรรณของนักวิจัยที่กำหนด โดยสภาวิจัยแห่งชาติ	98
บทที่ 2	การตั้งชื่อเรื่องที่จะทำการวิจัย	101
2.1	คำนำ	102
2.2	การพิจารณาที่มาของเรื่องที่จะทำการวิจัย	107
2.3	การพิจารณาตั้งชื่อเรื่องและปัญหาของการวิจัย	109
2.4	หลักในการตั้งชื่อเรื่องที่จะศึกษาวิจัย	113
บทที่ 3	การทบทวนวรรณกรรม	121
3.1	คำนำ	122
3.2	ความหมายของการทบทวนวรรณกรรม	127

3.3	ขั้นตอนการทบทวนวรรณกรรม	130
3.4	แนวทางการทบทวนวรรณกรรม	135
3.5	ประโยชน์ของการทบทวนวรรณกรรม	139
3.6	แนวทางการปฏิบัติในการทบทวนวรรณกรรม	141
3.7	คุณลักษณะของการทบทวนวรรณกรรม	145
3.8	การสืบค้นวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	150

บทที่ 4 ระเบียบวิธีวิจัย 157

4.1	คำนำ	158
4.2	ขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัย	164

บทที่ 5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล 170

5.1	คำนำ	171
5.2	การเก็บรวบรวมข้อมูล	173
5.3	ข้อมูลเอกสาร	185
5.4	การถอดเทปบันทึกเสียง หลังจากการสัมภาษณ์	187
5.5	การจัดระบบข้อมูล	189
5.6	การตรวจสอบข้อมูล	193
5.7	การวิเคราะห์ข้อมูล	202
5.8	ความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	207
5.9	หลักการวิเคราะห์ข้อมูล	210
5.10	วิธีการหลักในการวิเคราะห์ข้อมูล	217

5.11	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	241
5.12	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	244
5.12.1	สรุปผลการวิจัย	245
5.12.2	อภิปรายผล	245
5.12.3	ข้อเสนอแนะ	246

บทที่ 6 การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม

In-depth Interview and Focus Group

Discussion 247

6.1	คำนำ	248
6.2	การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล	
	In-depth Interview	251
6.3	เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์	253
6.4	แนวทางในการเตรียมการสำหรับแนวคำถาม	255
6.5	การสร้างแนวคำถาม	257
6.6	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling)	259
6.7	การเตรียมตัวก่อนปฏิบัติการจริง	262
6.8	วิธีการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ	264
6.9	ถามอย่างเปิดกว้างเสมือนว่าผู้ถาม ยังไมรู้อะไร	267
6.10	การวิจัยเชิงคุณภาพแบบการสนทนากลุ่ม	
	Focus Group Discussion	271

6.11	ความหมายของการจัดสนทนากลุ่ม	275
6.12	องค์ประกอบการจัดสนทนากลุ่ม	277
6.13	เจาะจงเลือกกลุ่มเพื่อการสนทนา	282
6.14	ลักษณะสำคัญของการสนทนากลุ่ม	284
6.15	ประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม	286

บทที่ 7 วิธีการศึกษาเฉพาะกรณี

(Case Study Approach)

287

7.1	คำนำ	288
7.2	ความหมายวิธีการศึกษาเฉพาะกรณี	292
7.3	ลักษณะของกรณีศึกษา	296
7.4	การเลือกกรณีศึกษา	300
7.5	การวิจัยแบบกรณีศึกษา อาจทำได้ 3 รูปแบบ	303
7.6	วัตถุประสงค์การวิจัยกรณีศึกษา	305
7.7	กระบวนการศึกษางานวิจัยเชิงกรณีศึกษา	309
7.8	คุณลักษณะของการวิจัยเชิงกรณีศึกษา	313
7.9	วิธีดำเนินการวิจัยการศึกษาเฉพาะกรณี	318
7.10	การเก็บข้อมูลและการบันทึกข้อมูล	321
7.11	การวิเคราะห์ข้อมูล	323
7.12	การสรุปผล	326

บทที่ 8 การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis 327

8.1	คำนำ	328
8.2	ความหมายของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา	330
8.3	สำหรับการคัดเลือกตัวอย่าง Selecting a Sample เพื่อการนำมาทำ Content Analysis	335
8.4	การวิเคราะห์เนื้อหา (เชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพ)	336
8.5	การทำระบบจำแนกประเภทที่ดี ในการวิเคราะห์เนื้อหา	342
8.6	การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นเทคนิคอย่างหนึ่ง (Content analysis as a technique)	345
8.7	ขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหา	347
8.8	การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ	352
8.9	จุดเด่นและจุดด้อยของการวิเคราะห์เนื้อหา (Advantages and Disadvantages of content analysis)	367
8.10	ขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหา	370
8.11	เคล็ดลับการวิเคราะห์ข้อมูลควรพิจารณา เพิ่มเติมอีกถ้ามีแบบอุปนัย	374

ภาคผนวก

ผลงานทางวิชาการอื่นๆ ที่ผู้อ่านให้ความสนใจ	391
--	-----